

Бондаренко, С. А. Стійкий інноваційний розвиток промислового підприємства: антикризові механізми забезпечення [Текст] : монографія / Бондаренко Світлана Анатоліївна ; Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України. - Харків : ПромАрт, 2017. - 607 с. : табл., рис. - Бібліогр.: с. 518-581. - ISBN 978-617-7634-05-7.

У монографії висвітлено теоретико-методологічні та методичні проблеми забезпечення стійкого інноваційного розвитку промислового підприємства на засадах антикризового управління. Досліджено

широке коло питань, що стосуються інтегрованого управління стійким інноваційним розвитком промислових підприємств.

Представлено інформативно насичений фактичний матеріал аналізу сучасних тенденцій та розвитку підприємств виноробної промисловості України, а також аналітична оцінка інноваційного середовища України та його впливу на розвиток підприємств. Викладено оригінальні підходи до застосування методів та інструментів менеджменту і маркетингу в антикризовому управлінні з метою забезпечення стійкого інноваційного розвитку підприємства в умовах ризику й невизначеності. Запропоновано антикризовий інструментарій забезпечення стійкого інноваційного розвитку виноробних підприємств.

Для фахівців у галузі інноваційного менеджменту, маркетингу інновацій, антикризового менеджменту, маркетингу, менеджменту. Буде корисною для викладачів, аспірантів і студентів економічних та технічних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також широкого кола читачів, яких цікавлять проблеми антикризового управління інноваційним розвитком.

ВСТУП

Динамічні процеси, швидкозмінні умови середовища вимагають постійного пошуку нових підходів і інструментів виживання та ефективного розвитку промислових підприємств. Згідно теорії інноватики, суспільство наразі переживає фазу економічного спаду, результатом чого стали кризові явища, якими відзначається поточний стан економіки більшості країн світу. Україна наразі переживає особливо глибоку кризу, яка обумовлена різними чинниками та дисбалансами на різних рівнях управління. Це, звичайно, стосується і промислових підприємств. Для успішного просування на ринку

сучасному підприємству необхідно формування конкурентних переваг на засадах стійкого інноваційного розвитку. Тільки інноваційний розвиток здатен забезпечити стратегічне позиціонування промислового підприємства.

Основною задачею є розробки та обґрунтування науково-методичних засад виходу із кризи на базі якісної зміни технологій, організації та управління процесом виробництва, спираючись на принципи та методи, що забезпечують підвищення технологічної, фінансової та організаційної стійкості господарської діяльності підприємства.

Отже, актуальною стає потреба у розробці механізму антикризового забезпечення стійкого інноваційного розвитку промислового підприємства.

Дослідження проводились на базі виноробних підприємств. Для розуміння сутності проблем підприємств виноградарства і виноробства важливо провести комплексне дослідження. Крім аналізу фінансово-економічних показників діяльності підприємств, важливо розуміти інтеграційні процеси, недоліки їх регулювання та вплив на результати діяльності підприємств. Регуляторний вплив з боку держави, особливості інституційного забезпечення та рівень сформованості інноваційного середовища - розглядаються як основні чинники розвитку виноробних підприємств.

Монографія висвітлює досить широке коло питань щодо концептуальних проблем управління інноваційним розвитком промислового підприємства на засадах антикризових механізмів. В роботі представлена авторська позиція щодо основних категорій, які складають понятійно-категоріальний апарат дослідження у сфері інноваційної діяльності, інноваційного розвитку та антикризового забезпечення стійкого інноваційного розвитку промислового підприємства.

Представлено інформативно насичений фактичний матеріал аналізу сучасних тенденцій та розвитку підприємств виноробної галузі України, а також аналітична оцінка інноваційного середовища України та його впливу на розвиток підприємств. На підставі наведеної секторної структурної моделі суміжних ринків виноробної галузі автор пропонує інноваційні заходи на кожному рівні інтеграції суміжних ринків та виробничо-логістичного ланцюга.

Поглиблено методологічні основи управління інноваційним розвитком підприємств. Запропоновано полікритеріальна система показників, яка слугує засобом формування індикативного управління за виділеними індикаторами для різних рівнів управління. Згідно виділених критеріїв, формується організаційно-розподілений процесно-функціональний базис концептуальних положень.

Автором розроблено концептуальні положення інтегрованого маркетингового управління в забезпеченні стійкого інноваційного розвитку підприємств. Пропонується модель формування концепції холістичного маркетингу на основі інтегрованого підходу для підприємств галузі виноградарство і виноробство. Розроблено методологічні основи та інструментарій вибору напрямку розвитку виноробних підприємств,

спираючись на стейкхолдерський підхід до трактування цінності. Для цього пропонується застосування інструментарію ідентифікації стейкхолдерів, виділення їх інтересів і гармонізація цих інтересів із стратегічними цілями підприємства. Для удосконалення управління змінами на підприємстві пропонуються засоби реінжиніринга бізнес-процесів підприємства (внутрішніх і зовнішніх).

Управлінський антикризовий інструментарій забезпечення стійкого інноваційного розвитку виноробних підприємств представляє концепція індикативного управління, яка формує інструментарій індикативного контролю для формування системи раннього попередження в управлінні ризиками, відображає сучасні уявлення про методи прийняття управлінських рішень на основі використання особливим чином відібраних індикаторів і знаходить свою реалізацію через сукупність дій, спрямованих на вдосконалення функціонування підприємств, відповідно до індикативних прогнозів, з метою забезпечення зростання економічної ефективності виробництва продукції. Пропонується система показників для оцінки розвитку виноробних підприємств, згрупованих за видами бізнес-процесів та напрямками їх оцінки. На основі проведеного дослідження пропонується модель (алгоритм) управління стійким інноваційним розвитком підприємства. Автором пропонується формування системи мотивації і контролю персоналу виноробних підприємств на засадах інноваційних технологій.

Розроблений механізм антикризового забезпечення стійкого інноваційного розвитку виноробного підприємства, покликаний створити основу для забезпечення достатнього рівня збалансованості бізнес-процесів підприємства як внутрішніх, так і зовнішніх, досягнення цілей підприємства, створення належних умов для інноваційної діяльності і підвищення інноваційної активності відповідними мотиваційними механізмами.

Отримані результати поглиблюють методологічні та теоретико-методичні засади формування антикризових механізмів забезпечення стійкого інноваційного розвитку промислових підприємств та знайшли своє практичне впровадження на базі діючих виноробних підприємств, науково-дослідних організацій та органів державного управління.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТІЙКОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
1.1 Інновації як інструмент розвитку виноробних підприємств.....	8
1.2 Інноваційний процес як об'єкт управління на підприємствах.....	38

1.3 Онтологічна та економічна сутність стійкого інноваційного розвитку в антикризовому управлінні підприємством.....	69
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ДІАГНОСТИКА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
2.1 Галузеві особливості, основні дисбаланси вертикально-галузевої інтеграції та напрямки розвитку виноградарства в Україні.....	113
2.2 Сучасні тенденції та проблемні аспекти розвитку виноробства в Україні.....	144
2.3 Характеристика сучасного стану виноробних підприємств: ідентифікація кризових явищ та оцінка факторів кризи.....	171
РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
3.1 Аналіз та оцінка інноваційного середовища України.....	209
3.2 Дослідження основних факторів інноваційного середовища Одеської області.....	236
3.3 Інституціональні фактори та інститути стимулювання інноваційної активності в інтегрованих структурах у виноробстві.....	257
РОЗДІЛ 4. КОНЦЕПТУАЛЬНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ СТІКИМ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
4.1 Гносеологічні аспекти розвитку методології управління стіким інноваційним розвитком вітчизняних підприємств.....	282
4.2 Інтегроване маркетингове управління як новітня холістична концепція стікого інноваційного розвитку виноробних підприємств.....	338
4.3 Методологічні основи та інструментарій вибору напрямку розвитку виноробних підприємств.....	379
РОЗДІЛ 5. УПРАВЛІНСЬКИЙ АНТИКРИЗОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІКОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
5.1 Концепція індикативного управління в забезпеченні стікого інноваційного розвитку виноробних підприємств.....	412
5.2 Формування системи мотивації і контролю персоналу виноробних підприємств на засадах інноваційних технологій та механізм селективного відбору компетенцій.....	444
5.3 Методичні основи оцінки самоорганізації та механізм забезпечення стікого інноваційного розвитку підприємства.....	478
ВИСНОВКИ.....	513
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	518

